

معاونت پژوهش‌های
کاربردی

سند

نظرات استدلالی

طرح فهرست قانونی احکام نامعتبر در حوزه احزاب سیاسی

شماره مسلسل: ۴۰۳۲۰۰۸

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰

باسمه تعالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

طرح فهرست قانونی احکام نامعتبر در حوزه
احزاب سیاسی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۹/۰۶/۲۹

کد خزانه: ۴۰۳۳۰۰۸

۱۴۰۲/۰۳/۲۰

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۳۹۹/۰۳/۲۶

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمه تعالی

طرح فهرست قانونی احکام نامعتبر در حوزه احزاب سیاسی

درباره‌ی مصوبه

«طرح فهرست قانونی احکام نامعتبر در حوزه احزاب سیاسی» که ابتدا «طرح فهرست قوانین و احکام نامعتبر در حوزه احزاب سیاسی» نام داشت، بنا به پیشنهاد (۱۷) نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، در تاریخ ۱۳۹۸/۴/۳۰ اعلام وصول و جهت طی مراحل قانونی به هیئت رئیسه‌ی مجلس تقدیم شد.

این طرح جهت بررسی کارشناسی بیشتر به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی به عنوان کمیسیون اصلی ارجاع شد و کمیسیون مذکور در تاریخ ۱۳۹۸/۷/۸ با اصلاحاتی متن آن را به تصویب رساند.

مجلس شورای اسلامی این طرح را در تاریخ ۱۳۹۹/۲/۲۹ با اصلاحاتی به تصویب رساند و مصوبه‌ی خود را طی نامه‌ی شماره ۶۱۷/۹۳۴۶ مورخ ۱۳۹۹/۲/۳۱ برای طی مراحل قانونی مقرر در اصل (۹۴) قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال کرد. شورای نگهبان با بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۲، مفاد آن را واجد ابهام دانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۹/۱۰۲/۱۸۳۵۹ مورخ ۱۳۹۹/۳/۲۶ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

«نظرات استدلالی شورای نگهبان در خصوص طرح فهرست قانونی احکام نامعتبر در حوزه احزاب سیاسی»

ماده واحده -

احکام قانونی حوزه احزاب سیاسی، مذکور در پیوست این قانون، اعم از اینکه منسوخ ضمنی یا متفی شده و یا مدت آن‌ها منقضی شده باشد، بی اعتبار است.

▪ دیدگاه ابهام

در ماده واحده اشاره شده است که احکام قانونی حوزه احزاب سیاسی که منسوخ ضمنی، متفی یا منقضی شده‌اند، بی اعتبار خواهند بود. استفاده از لفظ «بی اعتبار» در ادبیات حقوقی و قانون گذاری موجود دارای معنا و سابقه‌ی مشخصی نیست و مفهوم آن ابهام دارد؛ چه اینکه اتخاذ این رویکرد باعث می شود تا قضات در مقام رسیدگی به پرونده‌ها، برداشت‌های متفاوت از متن قانون داشته باشند. به عنوان مثال، اگر پرونده‌ای مربوط به وقایع ۱۵ سال قبل باشد، در رسیدگی به آن باید احکام موضوع این مصوبه را اعمال کر یا با توجه به بی اعتبار تلقی شدن آنها، این احکام دیگر قابلیت استناد (حتی نسبت به ظرف زمانی خود در گذشته) نخواهند داشت. بنابراین در جهت رفع این ابهام شایسته است از الفاظ دیگری همچون «منسوخ» به جای لفظ «بی اعتبار» استفاده شود.

▪ نظر شورای نگهبان

- از آنجا که مشخص نیست «بی اعتباری» قوانین مذکور، شامل ظرف زمانی اعتبار آن‌ها در گذشته نیز می باشد یا خیر ابهام دارد، پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای مدظله‌العالی

«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸)

تهران | خیابان شهید بهشتی
خیابان سرافراز | کوچه پنجم | پلاک ۱۱

www.ccri.ac.ir

کدپستی ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳
دبیرخانه ۰۲۱۸۸۵۳۳۴۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان